

Aan de raad van de gemeente Olst-Wijhe.

Raadsvergadering d.d. 21 januari 2019
Agendapunt 8
Opiniërend besproken d.d. n.v.t.
Portefeuillehouder wethouder A.G.J. Bosch

Zaaknummer 11317-2018
Datum B&W-besluit 18 december 2018

Onderwerp

Voorstel tot vaststellen van de notitie 'Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018'

BIJLAGEN:

- Notitie 'Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018'
- Bijlagen bij notitie 'Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018'

INLEIDING

In 2014 heeft u een besluit genomen over de toekomst van het Bibliotheekwerk in Olst-Wijhe tot en met 2020. Er is gekozen voor:

- het in stand houden van een hoofdvestiging in het Holstohuis in Olst
- het realiseren van een servicepunt in het centrum van Wijhe
- inzet van de 'Bibliotheek op School' op basisscholen
- 'Biebsearch' voor voortgezet onderwijs
- Boek aan Huisservice voor niet mobiele volwassenen

Ingezette middelen verkoop pand Wijhe

In november 2014 heeft uw gemeenteraad besloten het bibliotheekpand in Wijhe over te nemen van Stichting Openbare Bibliotheek Olst-Wijhe (heet nu Stichting Openbare Bibliotheek Salland) en daarna door te verkopen. Het pand is in 2015 verkocht door de gemeente aan Graveland B.V. en de opbrengst van € 250.000,- is gebruikt om de volgende lasten te dekken:

- Bijdrage bibliotheek t.b.v. exploitatietekort servicepunt (5 x € 22.000,- = € 110.000,-)
- Bijdrage Stichting Kulturhus Olst-Wijhe in verband met gedeeltelijk vertrek bibliotheek Olst (€ 36.250,-)
- Niet gehaalde bezuinigingsdoelstelling 2015 bibliotheek (€ 38.500,-)
- Kosten aan- en verkoop pand bibliotheek Wijhe (€ 6.279,-)
- Eenmalige bijdrage bibliotheek investeringskosten herinrichting vestiging Wijhe (€ 17.900,-)

De bekostiging van het servicepunt in Wijhe is tot en met 2020 in de gemeentelijke meerjarenraming opgenomen. Afgesproken is om in 2018 de ontwikkelingen binnen het openbaar bibliotheekwerk en de prestaties van Stichting Openbare Bibliotheek Salland op inhoud en financiën te evalueren.

Aanpak Evaluatie

In het najaar 2018 heeft de evaluatie plaatsgevonden. Ten eerste heeft Stichting Openbare Bibliotheek Salland beschreven wat zij gerealiseerd heeft in de periode 2015-2018. Daarnaast is er een enquête gehouden onder de huidige, volwassen leden van de bibliotheek in Olst-Wijhe. In totaal konden 1.202 leden de enquête invullen. 312 leden hebben dat ook daadwerkelijk gedaan, dat is een respons van 26%. Het gaat om 172 gebruikers van de vestiging in Olst en 140 gebruikers van de vestiging in Wijhe. Tot slot zijn er ronde tafelgesprekken gevoerd met partijen die in 2013-2014 ook betrokken waren bij de totstandkoming van de toekomstscenario's voor de bibliotheek in Olst-Wijhe: onderwijspartners (voorschools, basis- en voortgezet onderwijs), Plaatselijk Belang Olst, Plaatselijk Belang Wijhe en Ut Huus. Er is ook een gesprek gevoerd met de vrijwilligers van het servicepunt in Wijhe. De gesprekken zijn geleid door een externe gespreksleider: de heer Henk Kerkdijk. In 2014 is hij ook als extern procesbegeleider betrokken geweest bij het toekomstproces van de bibliotheek in Olst-Wijhe.

De opbrengst van de hiervoor beschreven actie is verwerkt in de notitie 'Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018'. Op basis van drie programmalijnen (bibliotheek als schatkamer, werkplaats en ontmoetingsplaats) is beschreven wat we afgesproken hadden om te doen, wat er daadwerkelijk gerealiseerd is en hoe de betrokken partners/inwoners dit ervaren hebben. Ook geven we weer welke financiële middelen het gevraagd heeft, welke relevante ontwikkelingen er zijn en kijken we hoe we verder willen op de korte (tot en met 2020) en de langere (na 2020) termijn.

BEOOGD RESULTAAT

Voorliggende evaluatie geeft u inzicht in de resultaten van het gevoerde bibliotheekbeleid. Daarnaast biedt de evaluatie een advies over de voortzetting van het bibliotheekbeleid op de korte (tot en met 2020) en de langere (na 2020) termijn.

KADER

- Afspraken rondom de toekomst van de Bibliotheek Olst-Wijhe conform de raadsbesluiten van d.d. 10 februari 2014 en 10 november 2014.
- Raadsakkoord op hoofdlijnen Olst-Wijhe 2018-2022 "Samen verder":
De volgende punten uit dit raadsakkoord hebben raakvlakken met het bibliotheekbeleid:
 - o Kunst en cultuur zijn van grote waarde voor de ontplooiing van onze inwoners en de leefbaarheid in de samenleving. Culturele basisvoorzieningen, zoals het openbaar bibliotheekwerk en cultuur historisch erfgoed, zoals de IJssellinie, zorgen voor een aantrekkelijk woon-, educatie- en recreatieklimaat. Lokale initiatieven, maar ook van uit de regio, gericht op cultuurparticipatie, kunst en cultuuruitingen worden ondersteund. Daarbij houden wij oog voor de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties en verenigingen.
 - o De school is een sociale ontmoetingsplaats. De gemeente stimuleert dat er in of nabij de onderwijshuisvesting ruimte is, die bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen, zoals ruimte voor muziek, sport en cultuur. Daar waar mogelijk dienen de schoolgebouwen een multifunctioneel karakter te krijgen om een sterkere maatschappelijke rol van het schoolgebouw te bevorderen.

ARGUMENTEN

De evaluatie is opgebouwd vanuit drie programmalijnen:

1. De bibliotheek als schatkamer
2. De bibliotheek als werkplaats op het gebied van taal, lezen en mediawijsheid
3. De bibliotheek als ontmoetingsplaats

Op basis van de uitgevoerde evaluatie concluderen wij dat het bibliotheekwerk in Olst-Wijhe goed functioneert. Bij programmalijn 1 zien we dat, hoewel het aantal leden en de uitleningen dalen, de fysieke vestigingen in Olst-Wijhe nog steeds in trek zijn. Het gebruik van de digitale bibliotheek is nog (steeds) minimaal in onze gemeente.

Bij programmalijn 2 zien we dat Bibliotheek Salland vele diverse activiteiten organiseert op het gebied van het bevorderen van leesvaardigheid en/of mediawijsheid. Zowel voor de allerjongste jeugd (Voorleesexpres, Boekstart), als voor de schoolgaande jeugd (Bibliotheek op School) en voor volwassenen die (extra) ondersteuning nodig hebben bij lezen/schrijven (Taalpunt) of op gebied van media (Klik en Tik) Hoewel uitbreiding en versteviging van de activiteiten altijd wenselijk is, staat er een mooie basis.

Bij programmalijn 3 zien we dat de bibliotheek vooral een faciliterende rol heeft als we het hebben over ontmoeting. Er zijn nauwelijks tot geen middelen beschikbaar voor het initiëren, ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten. De faciliteiten van de vestiging in het Holstohuis worden met regelmaat door andere partners gebruikt. Ook worden er (veelal in samenwerking met andere partijen) ontmoetingsactiviteiten georganiseerd zoals Krant en Koffie, voorleesuurkje, Tabletcafé, Taalcafé en culturele activiteiten. De bibliotheek in Wijhe wordt nauwelijks door partners gebruikt. (Culturele) activiteiten worden incidenteel georganiseerd.

Wensen en ambities

Stichting Openbare Bibliotheek Salland wil, vanwege alle maatschappelijke ontwikkelingen, graag de beweging naar een maatschappelijk educatieve bibliotheek verder vormgeven. Om dit te kunnen realiseren, zou zij graag vanaf 2021 extra middelen / uren willen voor:

- a. Uitbreiding collectie (tevens een wens vanuit de gebruikers en de vrijwilligers)
- b. Uitbreiding van aantal m2 in Wijhe
- c. Uitbouwen activiteiten gericht op laagtaalvaardige gezinnen
- d. Uitbouwen dienstverlening in het kader van bestrijding van laaggeletterdheid in informatie en digitale vaardigheden
- e. Uitbouwen naar thema's als gezondheid, financiën en werk gerelateerde taal
- f. Ondersteunen van vrijwilligers om (meer) ontmoetingsactiviteiten van de grond te krijgen (tevens een wens vanuit de gemeenschap / betrokken organisaties).

Voorstel korte en lange termijn

Tot en met 2020

Op basis van de hiervoor beschreven evaluatie concluderen we dat het bibliotheekwerk in Olst-Wijhe goed functioneert. Hoewel het aantal leden en uitleningen daalt, zijn in Olst-Wijhe de fysieke vestigingen nog steeds in trek. Het gebruik van de digitale bibliotheek is nog (steeds) minimaal in onze gemeente. Wij stellen voor de huidige dienstverlening in Olst-Wijhe te continueren in 2019 en 2020.

Wij stellen voor geen financiële middelen beschikbaar voor het aanschaffen van extra collectie voor de vestiging in Wijhe. Wij vinden het een taak van de Stichting Openbare Bibliotheek Salland om binnen haar exploitatie te zoeken naar mogelijkheden om tegemoet te komen aan de verbeterwensen van de huidige gebruikers en vrijwilligers in Wijhe.

2021 en verder

Ook voor de eerste periode na 2020 stellen wij voor de huidige dienstverlening te continueren. Wij zien voorsnog geen redenen om te stoppen met de fysieke dienstverlening in Wijhe. Zowel vanuit de Stichting als vanuit de gemeenschap is er draagvlak voor continuering. Enige belemmering in het voortbestaan kan het ontbreken van de benodigde financiële middelen zijn.

Het is op dit moment nog te vroeg om beslissingen te nemen over welke locatie in Wijhe het meest geschikt is na 2020. Er zijn nog vele vragen en onduidelijkheden rondom diverse ontwikkelingen (huidig huurcontract, onderwijshuisvesting). Het is belangrijk om antwoorden op deze vragen te krijgen en nader onderzoek te doen naar de verschillende (on)mogelijkheden, om zo een gedegen keuze te kunnen maken. Wij verwachten niet dat deze duidelijkheid op alle vlakken er over één jaar al is. Om die reden stellen wij voor de extra financiering van € 22.000,- per jaar ook in 2021 en 2022 te continueren. Op die manier kan, indien nodig, de huidige vestiging nog twee jaar langer in stand blijven. Uiterlijk in 2021-2022 moet er dan een nieuw besluit genomen worden over de toekomst van de vestiging in Wijhe. Mochten zich eerder ontwikkelingen voordoen die het noodzakelijk maken om andere keuzes te maken, dan kan er eerder een nieuw besluit genomen worden.

Wij begrijpen de wens van Stichting Openbare Bibliotheek Salland om de huidige dienstverlening uit te breiden op een aantal specifieke onderdelen. De ambities zoals omschreven in paragraaf 8.b. zijn de 'ideaalsituatie'. Wij merken hierbij het volgende op. De uitbreidingswensen liggen voornamelijk op het vlak van de aanpak van laaggeletterdheid in Olst-Wijhe (aanbod laagtaalvaardige gezinnen en uitbouwen basisvaardigheden en thema's). In maart 2017 heeft u besloten om het budget voor het Taalpunt Olst-Wijhe met ingang van 2018 te verhogen met maximaal € 16.900,- per jaar. Hierdoor kon er urenuitbreiding van de Taalpunt coördinator gerealiseerd worden (van vier naar acht uur p/wk) en zijn er uren beschikbaar voor coördinatie en verbinding rondom het Taalpunt (twee uur p/wk) en coördinatie van basisvaardigheden (twee uur p/wk). Hoewel de beleving is dat deze extra inzet positieve gevolgen heeft voor de aanpak van laaggeletterdheid, moet nog blijken wat exact het resultaat hiervan is. Wij adviseren eerst aan te zien en te ervaren wat deze urenuitbreiding met zich meebrengt, voordat we eventueel nog verder gaan intensiveren op dit vlak. Bij het nemen van een nieuw besluit over de toekomst van de vestiging in Wijhe (uiterlijk 2021-2022) adviseren wij ook opnieuw te kijken naar deze uitbreidingswensen.

Wat betreft het ondersteunen van vrijwilligers merken wij op dat het niet specifiek gaat om het ondersteunen van de huidige vrijwilligers. Stichting Openbare Bibliotheek Salland merkt dat er in Wijhe mensen zijn die ideeën hebben (bijvoorbeeld op het gebied van culturele activiteiten), maar die vervolgens moeite hebben om er een uitgewerkt plan van te maken en het idee om te zetten in actie. De bibliotheek kan hierbij ondersteunen, echter ontbreekt daarvoor nu de capaciteit. Daarnaast zijn er in Olst/Holstohus soms activiteiten / ideeën waarbij ondersteuning vanuit de bibliotheek gewenst is gelet op hun expertise. Ook hiervoor geldt dat er op dit moment geen capaciteit beschikbaar is. Wij realiseren ons dat ook op dit vlak er meer kansen en mogelijkheden liggen dan nu benut worden. Vooralsnog stellen we voor om geen extra financiële middelen beschikbaar te stellen maar eerst te onderzoeken of er oplossingen mogelijk zijn in de samenwerking met andere organisaties.

Bij het nemen van een nieuw besluit over de toekomst van de vestiging in Wijhe (uiterlijk 2021-2022) kan ook opnieuw naar deze uitbreidingswensen gekeken worden.

DRAAGVLAK

Onder 'Inleiding' staat omschreven op welke wijze betrokken organisaties, gebruikers van de bibliotheek Olst-Wijhe en de vrijwilligers van het Servicepunt in Wijhe betrokken zijn bij de uitgevoerde evaluatie.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Korte en lange termijn

Tot en met 2020 zijn er geen extra financiële middelen nodig om de huidige dienstverlening te continueren.

Voor de jaren 2021 en 2022 stellen wij voor een extra bedrag van € 22.000,- per jaar beschikbaar te stellen ten behoeve van het in standhouden van de huidige locatie in Wijhe. Voorgesteld wordt dit integraal af te wegen bij de Kadernota 2020-2023.

Welke (extra) financiële middelen er vanaf 2023 benodigd zijn, kan op dit moment nog niet beantwoord worden. Dit is afhankelijk van de ontwikkelingen in de komende jaren en de keuzes die u te zijner tijd maakt voor het dienstverleningsaanbod in Olst-Wijhe.

AANPAK/UITVOERING

Wij stellen voor om de huidige prestatieafspraken met Stichting Openbare Bibliotheek Salland te continueren voor in eerste instantie één jaar. Dat wil zeggen een verlenging van de budgetovereenkomst 2016-2018 voor het jaar 2019. Na behandeling in de kadernota 2020-2023 kan een meerjarige overeenkomst voor de periode 2020-2022 worden afgesloten.

VOORSTEL

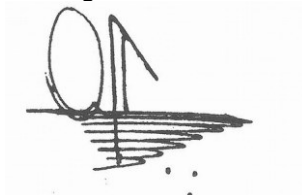
1. De notitie 'Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018' vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
 - a. Samen met Stichting Openbare Bibliotheek Olst-Wijhe onderzoek te doen naar de verschillende (on)mogelijkheden voor een bibliotheekvestiging in Wijhe vanaf 2021;
 - b. Vooralsnog geen extra middelen beschikbaar te stellen voor de uitbreidingswensen van de bibliotheek;
 - c. Het continueren van de huidige dienstverlening van Stichting Openbare Bibliotheek Salland, inclusief de fysieke dienstverlening in Wijhe voor 2021 en 2022, en de budgettaire consequenties van € 22.000,- per jaar af te wegen bij de Kadernota 2020-2023;
 - d. Uiterlijk in 2022 een nieuw besluit te nemen over de toekomst van de bibliotheekvestiging in Wijhe, tenzij zich eerder ontwikkelingen voordoen die het noodzakelijk maken om andere keuzes te maken.

Burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe
de secretaris

drs. D.L.W. (Dries) Zielhuis

de burgemeester

A.G.J. (Ton) Strien

Informatie in te winnen bij:
Ingrid Logtenberg-Schoot
Telefoonnummer: 14 0570

Onderwerp Besluit tot het vaststellen van de notitie 'Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018'

De raad van de gemeente Olst-Wijhe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 december 2018;

gelet op artikel 108, lid 1 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De notitie 'Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018' vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
 - a. Samen met Stichting Openbare Bibliotheek Olst-Wijhe onderzoek te doen naar de verschillende (on)mogelijkheden voor een bibliotheekvestiging in Wijhe vanaf 2021;
 - b. Vooralnog geen extra middelen beschikbaar te stellen voor de uitbreidingswensen van de bibliotheek;
 - c. Het continueren van de huidige dienstverlening van Stichting Openbare Bibliotheek Salland, inclusief de fysieke dienstverlening in Wijhe voor 2021 en 2022, en de budgettaire consequenties van € 22.000,- per jaar af te wegen bij de Kadernota 2020-2023;
 - d. Uiterlijk in 2022 een nieuw besluit te nemen over de toekomst van de bibliotheekvestiging in Wijhe, tenzij zich eerder ontwikkelingen voordoen die het noodzakelijk maken om andere keuzes te maken.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d.

De raad voornoemd,

de griffier

de voorzitter

B.A. (Bart) Duursema

A.G.J. (Ton) Strien